

Advies over de natuurtoets i.v.m. de bouw en exploitatie van een middelgrote windturbine in Zwijndrecht

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3206</u>
Datum advisering:	25 november 2014
Auteur(s):	Joris Everaert
Contact:	Niko Boone (niko.boone@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB-INBO-BEL-2014-60
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos Provinciale dienst Antwerpen T.a.v. Karolien Van Kerckhove Lange Kievitstraat 111-113 bus 63 2018 Antwerpen karolien.vankerckhove@lne.vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Carl De Schepper (carl.deschepper@lne.vlaanderen.be)

Aanleiding

Voor de geplande plaatsing van een middelgrote windturbine in Zwijndrecht werd een natuurtoets opgemaakt (Beyen, 2014).

Vraag

Zijn de mogelijke effecten van de windturbine voldoende grondig en correct beoordeeld in de natuurtoets en zijn er nog onderzoeksnoden?

Toelichting

1 Opmerkingen bij het hoofdstuk 'beleidsmatige randvoorwaarden'

Er wordt verwezen naar Omzendbrief EME/2006/01 – RO/2006/02. Deze Omzendbrief is echter opgeheven sinds de publicatie van Omzendbrief RO/2014/02 van 25 april 2014.

Er ontbreekt een bespreking van het globale afwegingskader voor windturbines in de Waaslandhaven en omgeving (Van den Balck & Durinck, 2009). Dat afwegingskader is o.m. opgemaakt om cumulatieve negatieve effecten op de natuurwaarden in het Vogel- en Habitatrichtlijngebied in en rond de Waaslandhaven te vermijden. Het plangebied van het afwegingskader omvat naast het eigenlijke havengebied ook de noordelijke, zuidelijke en westelijke randzones. Het plangebied is in het afwegingskader opgedeeld in zones waar windturbines mogelijk zijn, waar de mogelijkheid nog nader moet onderzocht worden (met eventueel randvoorwaarden voor plaatsing), en waar windturbines volgens het huidig kader niet mogelijk zijn. De geplande windturbine komt in een zone die als 'niet mogelijk' is geclassificeerd.

2 Opmerkingen bij het hoofdstuk 'beschrijving relevante natuurwaarden & cumulatieve projecten'

In het besluit van deel 4.4 van de natuurtoets wordt een uitspraak gedaan over het risico op aanvaringen met vleermuizen. Dergelijke bespreking hoort thuis in het hoofdstuk van de effectbespreking.

In functie van de natuurtoets zijn enkele terreinbezoeken uitgevoerd waarbij vogels werden geteld in het projectgebied. Deze tellingen zijn niet conform de aanbevelingen over het minimale aantal gerichte tellingen in risicogebieden zoals beschreven in Everaert *et al.* (2011). Bijgevolg bestaat er een aanzienlijke kans dat de gebruikte waarden en aannames in de natuurtoets niet representatief zijn voor de werkelijke situatie.

3 Opmerkingen bij het hoofdstuk 'beschrijving van de mogelijke effecten'

In deel 5.4 (mortaliteit vogels) wordt een verkeerde berekeningsmethode gehanteerd m.b.t. de combinatie van 'macro-avoidance' en 'aanvaringskans' waarden. We verwijzen hiervoor naar het verschil tussen methode 1 en 2 zoals weergegeven in Everaert & Peymen (2013).

In deel 5.5 (vleermuizen) wordt verwezen naar vlieghoogtes die niet overeenstemmen met de werkelijke situatie die kan optreden rond windturbines. We verwijzen hiervoor naar Everaert *et al.* (2011) en Everaert & Peymen (2013). In de natuurtoets ontbreekt een bespreking van de risico's voor overtrekkende vleermuizen (die de Schelde volgen). Ook één windturbine kan potentieel een belangrijk negatief effect veroorzaken in risicogebieden (zie Rodrigues *et al.*, 2014).

De cumulatieve effecten van verstoring en mortaliteit t.g.v. andere windturbines in de omgeving van de projectsite, zijn onvoldoende besproken. Het is onvoldoende om oppervlakkig te verwijzen naar het feit dat de andere windturbineplannen in de omgeving veel grootschaliger zijn. Die andere plannen kunnen immers gesitueerd zijn in zones waar het risico op negatieve effecten minder groot is.

4 Opmerkingen bij het hoofdstuk 'risicobeoordeling'

Gezien de opmerkingen op de beschrijving van de mogelijke effecten, wordt ook de risicobeoordeling best herwerkt.

De berekening van significantiedrempels voor mortaliteit (tabel 9 in de natuurtoets) is niet correct. Er is enkel een berekening gemaakt t.o.v. de totale Vlaamse populatie. Het is aangewezen om de berekening te maken t.o.v. de lokale populatie (Everaert & Peymen, 2013).

Het beoordelen van cumulatieve effecten is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Conclusie

Om de mogelijke effecten van de windturbine voldoende te kunnen beoordelen, kan in de natuurtoets best nog rekening gehouden worden met volgende elementen:

- Een bespreking van het globale afwegingskader voor windturbines in de Waaslandhaven en omgeving.
- Het uitvoeren van tellingen van vogels conform de aanbevelingen over het minimale aantal gerichte tellingen in risicogebieden, vermindert de kans dat de gebruikte waarden en aannames in de natuurtoets onvoldoende representatief zijn voor de werkelijke situatie.
- Het is aangewezen om enkele correcties door te voeren in de berekening van het mogelijk aantal aanvaringsslachtoffers onder de vogels, alsook een aanvulling voor het mogelijk effect op overtrekkende vleermuizen. Ook de cumulatieve effecten t.g.v. andere windturbines in de omgeving worden best uitgebreider besproken. De risicobeoordeling en de berekening van significantiedrempels voor mortaliteit worden daarom best herwerkt.

Referenties

Beyen W. (2014). Bouw en exploitatie van 1 middelgrote windturbine in Zwijndrecht door DEME. Natuurtoets. M-Impact, in opdracht van DEME.

Everaert J., Peymen J. & van Straaten D. (2011). Risico's voor vogels en vleermuizen bij geplande windturbines in Vlaanderen. Dynamisch beslissingsondersteunend instrument. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2011.32. Brussel.

Everaert J. & Peymen J. (2013). Aanvullingen op het rapport "Risico's voor vogels en vleermuizen bij geplande windturbines in Vlaanderen (INBO.R.2011.32)". Aanzet voor een beoordelings- en significantiekader'. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2013.44. Brussel.

Rodrigues L., Bach L., Dubourg-Savage M-J., Karapandža B., Kovač D., Kervyn T., Dekker J., Kepel A., Bach P., Collins J., Harbusch C., Park K., Micevski B., Minderman J. (2014). Guidelines for consideration of bats in wind farm projects – revision 2014. EUROBATS Publication Series. UNEP_EUROBATS Secretariat, Bonn, Germany. Doc.EUROBATS.MoP7.13.Annex.Rev.1.

Van den Balck E. & Durinck P. (2009). Afwegingskader voor windturbines vanuit faunistisch standpunt voor de haven van Antwerpen op de Linkerscheldeoever en directe omgeving. Grontmij Vlaanderen. Projectnummer 254568, revisie 280909, 6 oktober 2009